

Védetté nyilvánították Magyarország legöregebb barkócaberkenyét

Sajátos hangulatú ünnepség zajlott le a Bakony mélyén ez év október 17-én. Szentgál község amely hajdan a kollektív nemesség titulussal rendelkező királyi vadászoknak adott otthont önkormányzati rendelettel helyi védetté nyilvánította a területén található különleges természeti értéket, a Hajági Barkócafa névre hallgató faóriást.

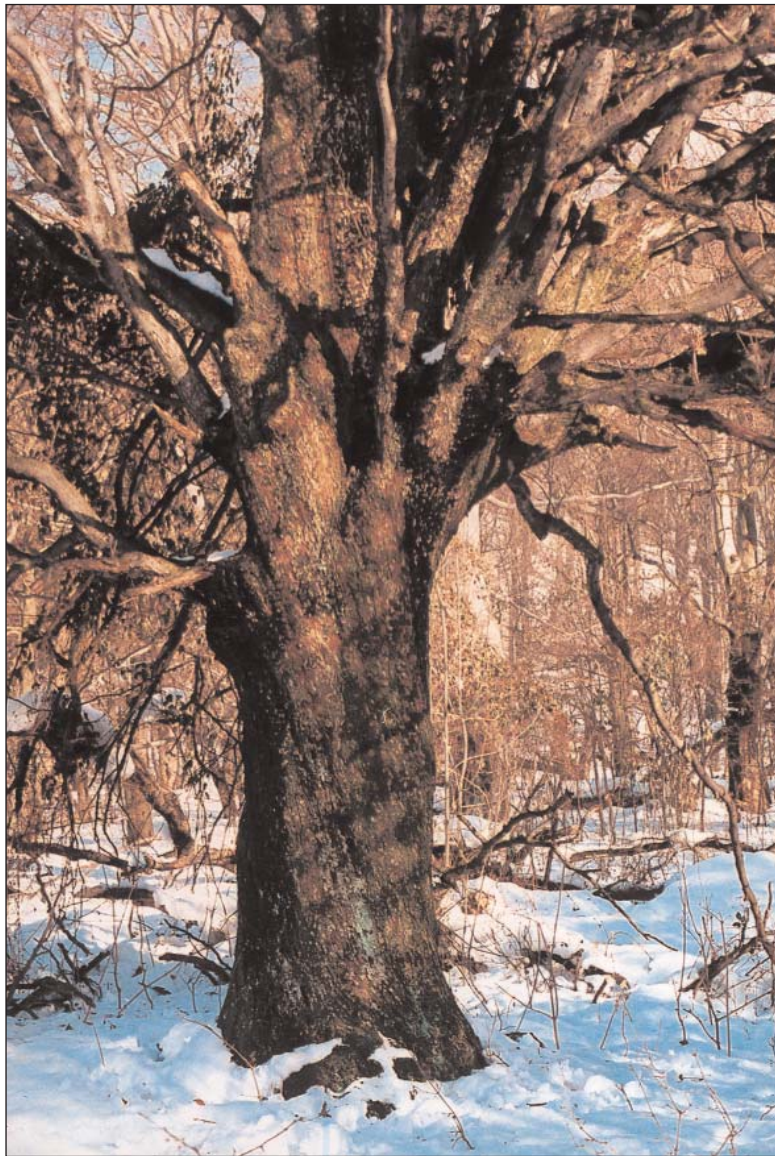
Mivel Magyarországon 2000-ben az év fája volt a barkócaberkenye, ez a tény kiemelten kapcsolódik hazánk legnagyobb méretű barkócaberkenyéjének a védetté nyilvánításához. Bartha Dénes jegyzéke sem ismeri ezt a hatalmas példányt, melynek átmérője minden ott közölt fánál vastagabb, mellmagassági kerülete 314 cm.

A famatuzsálem erdőbirtokossági társulat területén található, így az ünnepség résztvevőit *Mobácsy Zoltán* illetékes tulajdonosi képviselő és *Pintér Ferenc* EBT elnök köszöntötte. A védetté nyilvánítási határozatot *Gombásné Légrádi Irén* polgármester asszony ismertette, majd e sorok írója, aki a Balaton-felvidéki Nemzeti Park botanikai felügyelője, úgy is, mint a védetté nyilvánítási javaslat elkészítője, beszélt a barkócaberkenye természetvédelmi és erdészeti jelentőségéről.

A fát és környezetének kialakítását *Barátossy Gábor*, az FVM Erdészeti Hivatalának elnöke avatta fel, aki elmondta, hogy tiszteletre méltó a szentgáli erdőtulajdonosok hozzáállása e nemzeti érték védetté nyilvánításához.

A tsz-szervezéssel megszüntetett erdőbirtokosság óvta hajdan itt a hatalmas kiterjedésű községhatár erde-

inek jó részét. A mai tulajdonosok méltó utódai a régieknek: nem csak a faanyagot tekintik értéknek, hanem az öreg fákat, a természeti kincseket is. Az ünnepséget *dr. Péti Miklós* rövid személyes visszaemlékezése és *Péti Krisztina* tanuló szavalata zárta.

Szentgál község ezzel a védetté nyilvánítással jelképesen az azon hajdani erdei tanyás gazdák előtt is tisztelt, akik az öreg barkócafa környékén éltek. A néprajzilag *Vajkai Aurél* által olyan jól feltárt tanyavilág a múlt század második felében alakult ki, a tagosítások után 50-100 holdas gazdák a legelő és erdőbirtokok közepébe hajlékot építettek a maguk

és állataik számára. Marhakolompolástól és a nyájak csengettyűszavától volt itt hangos a Bakony. Számos nagy létszámú disznókonda is túrt az erdőkben. Sok tanya mellett jól termő gyümölcsös is volt, alma-, dió-, cseresznye- és körtefákkal. A Gellapatak völgyében feltörő források, a

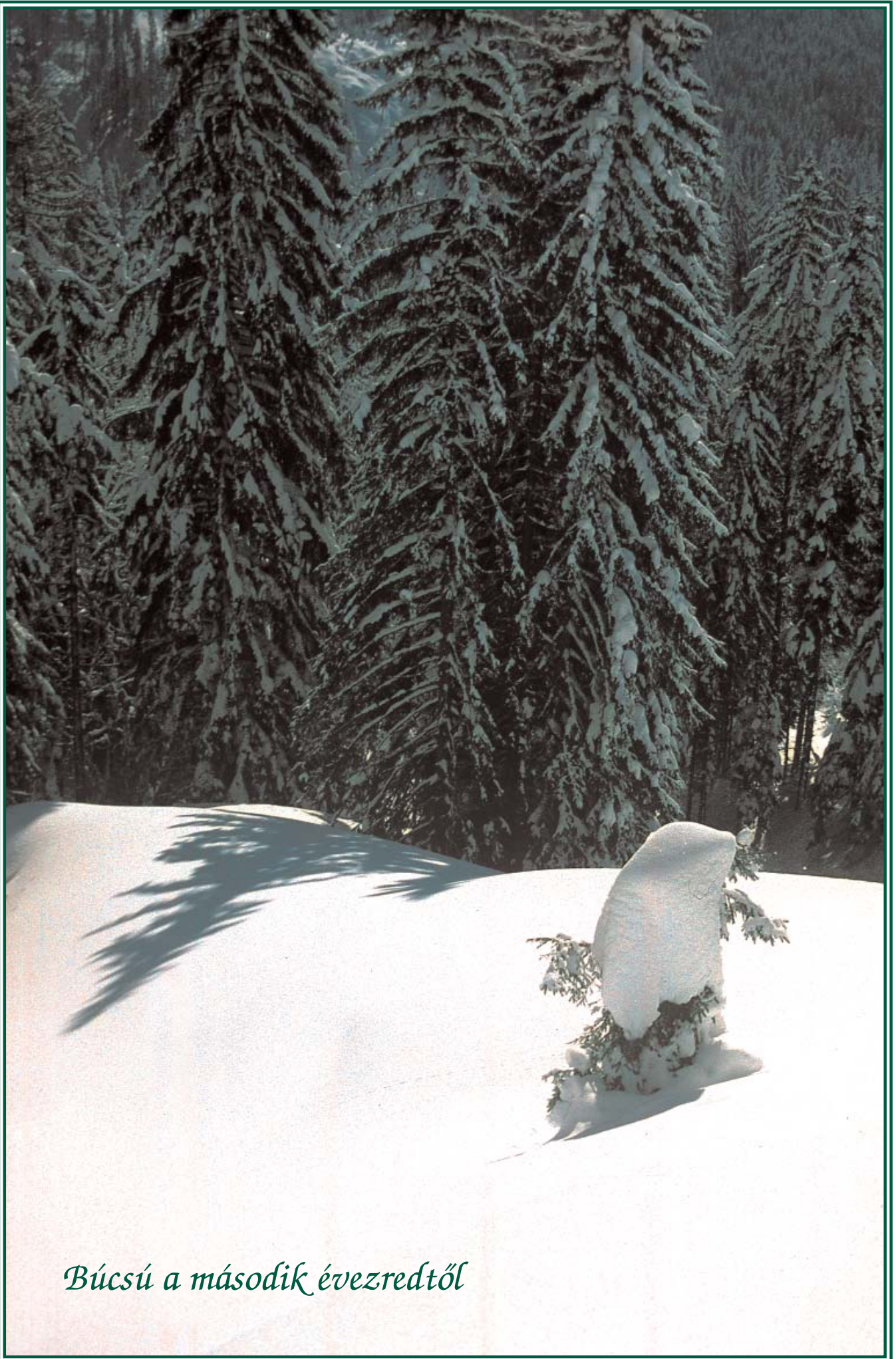
hatalmas fákból álló legelőerdők jó otthont adtak az állatállományoknak. A makkot vagy gyümölcsöt és árnyat adó fákat megbecsülő gazdák óvó szándéka őrizte meg számukra ezt az ízletes gyümölcsöt termő hatalmas barkócafát is.

Az Erdőbirtokossági Társulat ízléses emléktáblával és a helyi rönkökből kialakított pihenőhellyel látta el a fa környékét. Mivel az évtizedek alatt több feltörekvő gyomfa is körbenőtte a mintegy 15 m-es öreg fát, a terület gazdája a szakemberekkel egyeztetve eltávolították azokat, szabad utat nyitva a napfénynek, az öreg fa koronája regenerálódásának. A barkócafa egyébként jó egészségnek örvend, törzse embermagasságban igen sokágú koronában folytatódik. A korona részei is egészségesek, csupán az eddigi leárnýékoltság miatt

kicsit összeszorult növekedésű. Az idén elég sok termés volt rajta.

A fa mellett vezet a Szentgálról Bakonybélbe menő egyik turistajelzés is, amelyen a fa könnyen felkereshető. Ezen az úton találtak oda a fához azok a herendi és szentgáli iskolások is, akik részt vettek az avató ünnepségen.

Kép és szöveg: **Dr. Sonnevend Imre**

Búcsú a második évezredtől